

SKATKAMMER. På Stadsarkivet i København bugner det med skrifter og optællinger fra fordums tid. Det rene gulf for en slægtsforsker.

Flere unge forsker i slægten

Lokalarkiverne oplever oftere og oftere, at unge tropper op for at snuse i de oldgamle arkivalier. Unge finder tryghed i at kende deres rødder, mener ungdomsforsker.

UNGES RØDDER

LOUISE GADE SIG
JENS DRESLING (FOTO)

Nutidens slægtsforsker behøver ikke at være en tør folkepensionist i tweedjakke. Flere og flere unge er nemlig begyndt at krybe ned i anernes historie.

Sådan lyder meldingen fra landets lokalarkiver og flere foreninger.

»Der kommer i høj grad flere unge på lokalarkiverne for at finde deres forfædre«, siger formanden for sammenslutningen af landets 450 lokalarkiver, Jens Erik Pedersen.

»For bare ti år siden var det primært den ældre generation, der interesserede sig for sin slægt. Men i dag mærker vi altså tydeligt, at yngre mennesker under 30 år har fattet interesse for det. Det ligger i tiden«, fortæller han videre.

En rød tråd ind i historien

Charlotte S.H. Jensen, magister i nordisk folkemindevidenskab, nikker også genkendende til tendensen. Hun holder foredrag og kurser om slægtsforskning og har desuden skrevet flere bøger om emnet.

Hun er ikke i tvivl om, hvorfor folk får lyst til at klatre ud ad stamtræets krogede grene.

»Slægtsforskning er en anden måde at opleve historien på. Fortiden er også et redskab til at håndtere nutiden med. Når man begynder med sin egen slægt, skaber man sin egen røde tråd ind i den store fælles historiske fortælling«, siger hun.

Eksempelvis kan man opdage, at en slægtning var modstandsmand under krigen, eller måske kom en forfader af dage under Svenskekrigen.

»Det kan sammenlignes med tv-serien 'Matador', hvor den personlige historie også bliver sat i forhold til samfundsviklingen og danmarkshistorien. Historien bliver interessant på en helt anderledes måde, fordi du tager udgangspunkt i en af verdenshistoriens mest interessante personer, nemlig dig selv«, forklarer hun.

De unge slægtsforskere melder sig sjældent ind i de traditionelle foreninger,

men ifølge foreningsformænd og foredragsholdere dukker der flere og flere unge op til træf og foredrag om slægtsforskning.

Skilsmissebørn søger tilbage

Men hvad er det, der gør, at unge mennesker med job eller studium får lyst til at begrave sig i kirkebøger og folketællinger?

Det har professor og forskningsleder på Center for Barndoms- og Ungdomsforskning på Roskilde Universitetscenter Jan Kampmann et bud på.

»De senere år er der kommet øget vægt på individualisering. Personlighed er noget, vi selv skal skabe. Så for at de unge ikke står fuldstændig alene med den store opgave at skabe deres identitet, kan de søge tilbage til slægten. Det giver unge en stor tryghed til vide, hvor de kommer fra.«

Han forklarer, at unge i dag konstant skal tage stilling til sig selv. I skolen skal de eksempelvis evaluere og reflektere over deres indsats. Og netop den konstante stillingtagen til sig selv kan være svært, forklarer ungdomsforskeren.

»Anstrengelsen, det er at finde sin egen identitet, kan blive lettet ved at slyse lidt med slægtsforskning, fordi de unge får en fortælling at passe ind i. Det kan forklare dem, hvorfor de er dårlige til nogle ting, eller modsat kan de spejle sig selv i noget positivt«, siger ungdomsforskeren.

Et bud bidrager Johs Nørregård Knudsen med. Han er institutleder på Center for kulturhistorie på Syddansk Universitet og har forsket i lokalhistorik.

»Det at søge slægtsrødder har aldrig været så populært som nu. Mange unge er skilsmissebørn i dag. De er vokset op i brudte parforhold med papforældre og sammensatte hjem. Derfor har de et behov for at søge tilbage til rødderne, for verden er ikke givet. Mange føler behov for tryghed og orden i en stadig mere uoverskuelig verden«, siger han.

Tv-programmer som 'Sporløs' og 'På sporet af slægten' har ifølge kulturhistorikeren også gjort slægtsforskning mere populært.

Mere slægtsforskning på nettet

Det er dog ikke kun slægtsforskerens gennemsnitsalder, der har ændret sig de senere år. Metoden har også skiftet karakter. Kirkebøger og folketællinger, som er grundstenene i slægtsforskning, er blevet tilgængeligt på nettet i digital form. Og lige præcis når det kommer til at indsamle data på nettet, er unge mennesker den ældre generation af slægtsforskere overlegen.

Det mener i hvert fald Arne Christiansen, formand for foreningen DIS-Danmark, Databehandling i Slægtsforskning, der især fokuserer på computerens muligheder for slægtsforskning.

»Unge mennesker er meget gode til at bruge nettet til slægtsforskning og kan snildt rode rundt i alle mulige databaser. Flere væsentlige sider er skrevet på engelsk, og det skræmmer flere af de ældre slægtsforskere væk, men ikke de unge. De benytter det helt klart«, siger Arne Christiansen.

Derudover er slægtsforskning nu også begyndt at dukke op i såkaldte sociale medier som Facebook, YouTube og Second Life. Og her er især mange unge brugere.

Genealoger, som slægtsforskere også kaldes, har efterhånden også taget bloguniverset til sig.

»Bloggen eller hjemmesiden bruges blandt andet som en slags 'kontaktonce', der kan bringe dig i kontakt med andre, som forsker i samme slægt, eller med lokalhistorikere, der har interesse for området, hvor de boede«, forklarer Charlotte S.H. Jensen, magister i nordisk folkemindevidenskab.

Informationsmængden er enorm på nettet, og oplysninger, der i gamle dage kunne tage uger og måneder at fremskaffe, kan i dag klares på nogle få øjeblikke.

louise.g.sig@pol.dk

»Jeg ta'r mine

Han er blot 24 år, men Søren Kretschmer elsker at grave i lokalhistoriske arkiver og bruger næsten al fritid på at udforske sine forfædres færden.

PERSONLIGT PUSLESPIL

LOUISE GADE SIG

Du gemmer dig, Balthasar. Men jeg ved, du er der.

Med hovedet på sned leder Søren Kretschmer efter sin forfaders navn i Rådstueprotokollen fra år 1713. På Københavns Stadsarkiv åbner han forsigtigt den mægtige tryksag. Den første side er forsynet med segl, tråd og antikke krummelurer tegnet med blæk. Søren Kretschmers finger følger bogstavernes snørklede vandringer hen over de gulnede sider.